

START Fietsen - Resultaten toetsing 2025

1. Keuze van te beïnvloeden gedrag	★★★★★
2. Keuze van de doelgroep	★★★★★
3. Het formuleren van leerdoelen	★★★
4. Didactische uitgangspunten	★★★★★
5. Inhoud en vormgeving	★★★★★
6. Toetsing en evaluatie in programma	★★★★★
7. Handleiding en draaiboek	★★★★★
8. Implementatie van het programma	★★★★★
9. Procesevaluatie/ gebruikerservaringen	★★★★★
10. Kwaliteit van de effectmeting	★★★

Het programma 'START fietsen' richt zich op kinderen van 2 tot en met 6 jaar én hun ouders/verzorgers. Het programma heeft het doel kinderen eerder fietsvaardigheden aan te leren en meer verkeersinzicht te geven. Daarnaast worden ouders gestimuleerd kinderen te ondersteunen bij het leren fietsen. Het programma scoort maximaal op 8 van de 10 stappen van de checklist verkeerseducatie. Er is een effectmeting uitgevoerd, waardoor ook stap 10 positief beoordeeld is.

De keuze van het te beïnvloeden gedrag (stap 1) is goed onderbouwd. Het programma richt zich op het vroeg aanleren van fietsvaardigheden bij jonge kinderen, met als doel om op latere leeftijd veiliger deel te nemen aan het verkeer. Ook het gedrag van ouders wordt meegenomen, zoals het stimuleren van fietsen en het bieden van een goed voorbeeld. De relatie met verkeersveiligheid is benoemd en onderbouwd met relevante cijfers en inzichten. Stap 1 scoort daardoor maximaal. Ook stap 2 scoort maximaal. De doelgroep is duidelijk omschreven en goed bereikbaar. Kinderen worden bereikt via kinderdagverblijven en scholen, ouders via communicatie tijdens haal- en brengmomenten en via gerichte interventies. De aanpak is afgestemd op beide doelgroepen.

De leerdoelen (stap 3) zijn helder, meetbaar en afgestemd op de doelgroep. Voor kinderen zijn de doelen gericht op concrete fietsvaardigheden zoals sturen, balanceren en stoppen. Voor ouders ligt de focus op bewustwording, voorbeeldgedrag en het begeleiden van hun kind. Voor ouders zijn niet alle leerdoelen concreet, waardoor ze lastig te meten zijn. Dit resulteert in een score van 3 sterren voor stap 3. De didactische uitgangspunten (stap 4) zijn goed beargumenteerd en onderbouwd met wetenschappelijke theorieën. Er is aandacht voor actieve betrokkenheid, integratie van theorie en praktijk, en maatwerk. Kinderen oefenen met (loop)fietsen, ouders kunnen kiezen uit verschillende interventies op basis van hun behoeften.

De inhoud en vormgeving van de materialen (stap 5) zijn afgestemd op de doelgroep. De materialen zijn aantrekkelijk vormgegeven, sluiten aan bij de beleavingswereld van kinderen en houden rekening met diversiteit onder ouders. Er zijn voorbeelden van communicatiemateriaal beschikbaar. De toetsing en evaluatie (stap 6) zijn goed ingericht. Voor kinderen wordt gewerkt met een nul-, midden- en eindmeting, uitgevoerd door fietsdocenten. Voor ouders worden vragenlijsten gebruikt. De evaluatie sluit aan bij het niveau van de doelgroep. De handleiding en het draaiboek (stap 7) zijn volledig en duidelijk. Ze bevatten een overzicht van doelen, activiteiten en werkwijzen, en geven praktische handvatten voor de uitvoering. De implementatie (stap 8) is goed uitgewerkt. Er zijn duidelijke eisen voor uitvoerende docenten, en het programma biedt ruimte voor maatwerk op contextniveau, bijvoorbeeld door in te spelen op lokale verkeerssituaties. De procesevaluatie (stap 9) is structureel ingebed. Ervaringen van kinderen, ouders, pedagogisch medewerkers en coördinatoren worden verzameld via gesprekken en formuleren, en gebruikt voor doorontwikkeling van het programma.

Een effectmeting (stap 10) is uitgevoerd. Er is gewerkt met controlegroepen en interventiegroepen. De effectgrootte voor kinderen is berekend (Cohen's $d = 0.663$). Voor ouders zijn vragenlijsten ontwikkeld, maar de meetinstrumenten zijn minder geschikt voor statistische toetsing. Er zijn onafhankelijke partijen betrokken bij de opzet van de effectmeting, maar zij voeren de effectmeting niet zelf uit. Stap 10 scoort 3 sterren.